

Beschermt onze sociale bijstand kwetsbare burgers voldoende... tijdens de coronacrisis?

Bérénice Storms

m.m.v. Marieke Frederickx

Webinar 'Solidariteit versus Armoede'

14 december 2020

Bescherm de sociale bijstand kwetsbare burgers voldoende?

1. De tweeledige taak van het OCMW
2. Bescherming kwetsbare burgers tijdens de corona-crisis
3. Wat is goed? Wat kan beter?

Tweeledige taak OCMW's

Maatschappelijke integratie

Maatschappelijke integratie van kwetsbare burgers door tewerkstelling en/of leefloon

Maatschappelijke dienstverlening

Maatschappelijke dienstverlening zodat iedereen een menswaardig bestaan zou kunnen leiden

Tweeledige taak OCMW's

Maatschappelijke integratie

“Elke persoon heeft recht op maatschappelijke integratie. Dit recht kan onder de voorwaarden bepaald in deze wet bestaan uit een **tewerkstelling en/of een leefloon**, die al dan niet gepaard gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.”
(art. 2 RMI-wet)

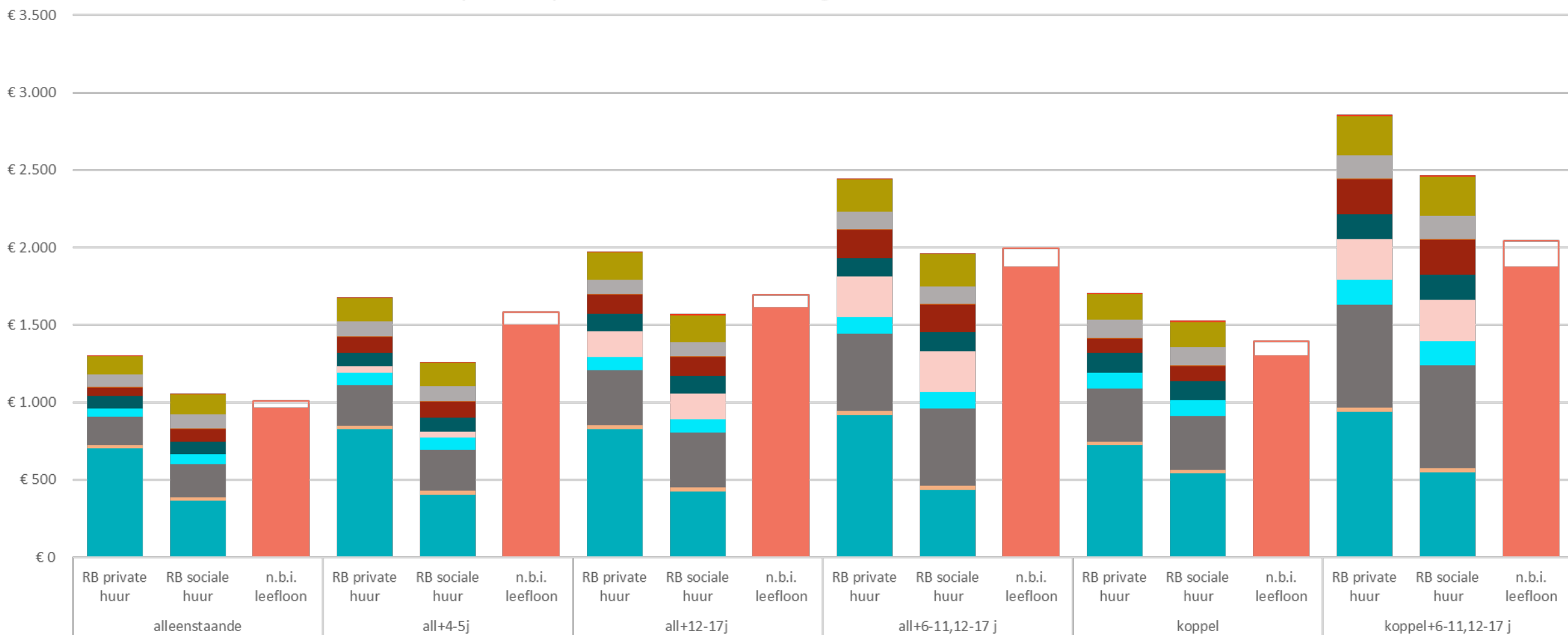
“Het centrum is verplicht aan elke persoon die daarom verzoekt, **alle dienstige inlichtingen te verstrekken** betreffende zijn rechten en plichten inzake maatschappelijke integratie” (art. 17 RMI-wet)

Tijdens corona

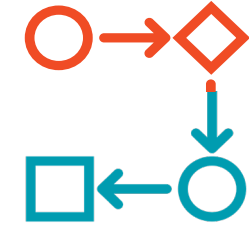
Toereikendheid van het leefloon

Informatiestrekking door OCMW's

Hoogte van het leefloon vergeleken met de referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie, maandbedragen december 2020

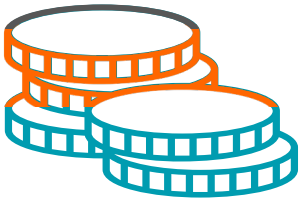


- huisvesting
- gezondheidszorg en persoonlijke verzorging
- kleding
- onderhouden van relaties
- coronatoeslag december
- veiligheid
- veilige kindertijd
- nachtrust
- onvoorziene uitgaven
- voeding
- mobiliteit
- ontspanning
- netto besteedbaar inkomen (n.b.i.) uit leefloon

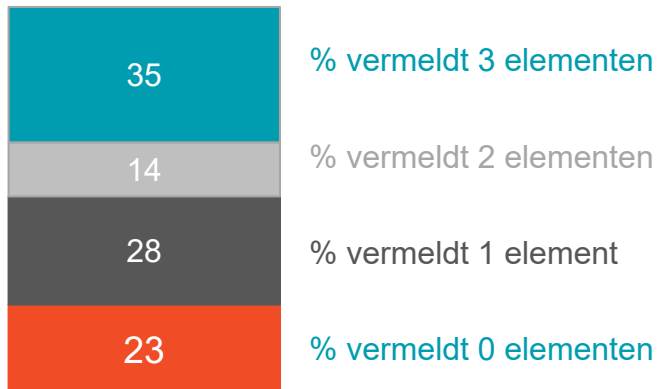


1

2



3



N=300

OCMW gemeente leefloon



↳ 94% van de Vlaamse gemeenten heeft een webpagina over het leefloon

1. 72% van de gemeenten vermeldt er de voorwaarden om recht te hebben op het leefloon
2. 61% van de gemeenten vermeldt er de procedure om leefloon aan te vragen
3. 42% vermeldt er de correcte leefloonbedragen, 45% vermeldt geen bedragen, 13% vermeldt oude bedragen

1+2+3: 35% vermeldt er de voorwaarden, de procedure en de bedragen leefloon



91% vermeldt e-mailadres OCMW

7% vermeldt e-mailadres gemeente

2% vermeldt geen e-mail adres



96% antwoordt

Waarvan:

- 87% binnen 24u
- 6% binnen 48u
- 7% later dan 48u

15% stuurt tweede of derde mail



19% beantwoordt de vraag naar leefloon, waarvan: 10% zowel de voorwaarden, de procedure als het bedrag vermeldt



19% beantwoordt de vraag over zwartwerk



93% zet hulpvrager aan om contact te nemen via telefoon, mail of fysiek contact

Hallo,

Ik kan sinds enkele maanden niet meer rondkomen en mijn spaargeld is bijna op. Ik ben werkloos en heb twee kinderen. Ik kan niet meer alle kosten betalen.

Nu heb ik 1000 euro werkloosheid + kinderbijslag

Ik zocht op de website of ik een leefloon zou kunnen krijgen, maar ik vond het niet. Kunt u mij zeggen waar ik het vind?

Krijg je ook leefloon als je heel af en toe iets in het zwart doet?

Bedankt voor uw antwoord.

Tweeledige taak OCMW's

Maatschappelijke dienstverlening

“Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de **menselijke waardigheid**” (Art. 1 OCMW wet)

“De tussenkomst van het centrum is, zo nodig, voorafgegaan van een sociaal onderzoek dat besluit met een **nauwkeurige diagnose** **nopens** het bestaan en de omvang van **de behoefte aan dienstverlening**” (Art. 60 OCMW wet)

Tijdens corona

Behoefteonderzoek en aanvullende financiële steun door OCMW's



Diagnose behoefte



- Een goede **diagnose** vereist **goede instrumenten**
- Momenteel **grote verschillen** tussen en binnen Vlaamse OCMW's met betrekking tot:
 - Diagnose-instrumenten ?
 - Toegekende financiële steun
 - *Gelijkheid* tussen hulpvragers

Diagnose behoefte

- **REMI**: onlinetool die de inkomsten van een gezin vergelijkt met de minimaal noodzakelijke uitgaven (op basis van de referentiebudgetten + aangevuld met noodzakelijke kosten voor extra persoonlijke behoeften)
- Zorgt voor meer gelijkwaardige behandeling steunvragen binnen OCMW's
- Laat maatwerk toe
- Vrijwaart autonomie OCMW's
- Faciliteert meer *gelijkwaardige AFS* tussen OCMW's

Wat is goed?

Extra financiële ondersteuning bijstandsgerechtigden

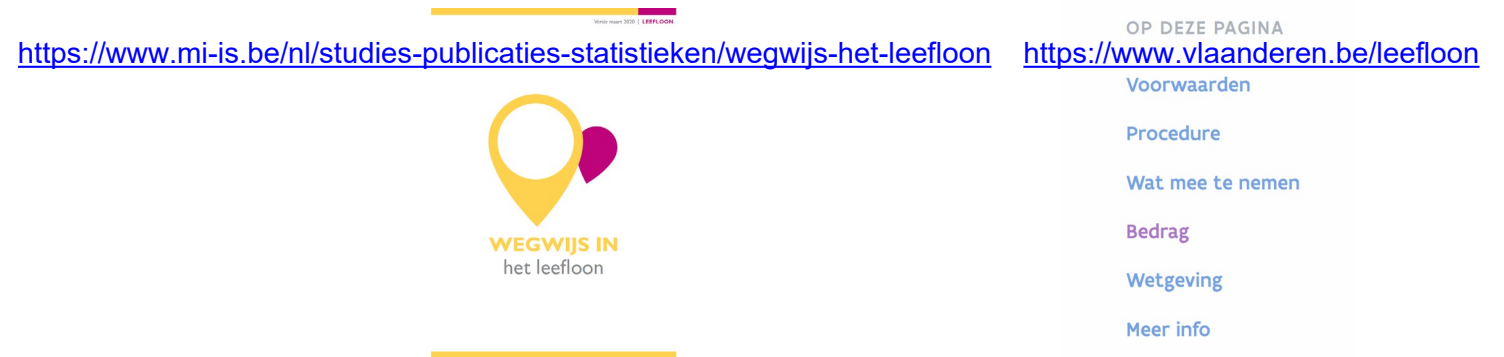
Informatie: Gemeenten hebben een website en email-adres om informatie over financiële hulp op te zoeken of op te vragen

Communicatie: OCMW-medewerkers antwoorden snel op vragen van hulpzoekenden en vragen hen om contact op te nemen

Veel Vlaamse OCMW's geven AFS aan behoeftigen

Wat kan beter?

Informatie: correcte, up-to-date informatie over leefloon of financiële dienstverlening op de website van de gemeente:



Inhoudelijke communicatie met hulpvrager: welke vragen stelt de hulpzoekende?

Toereikendheid leeflonen (en minimum SZ-uitkeringen) → Federale, Vlaamse en lokale beleidsinspanningen nodig

Meer **bovenlokale aansturing en stroomlijning** van OCMW's:

- Cfr. Vlaamse regeerakkoord
- Cfr. Federaal regeerakkoord